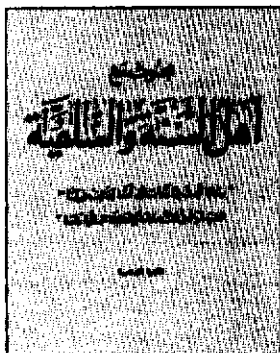

باشد؛ ثالثاً ندانستیم تنوین روی و او برای چیست؛ رابعاً فا در «سلفیه» باید مکسور باشد نه مفتوح.

ایراداتی نیز در عبارت ذیل عنوان کتاب هست: مجزوم بودن «تبحث»، «یختلف» و «عامه» و نیز مفتوح بودن عین در «عدة».

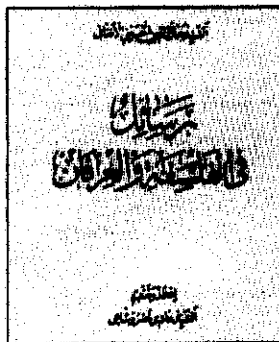

۴. مغنی الادیب: عنوان این کتاب به معنای بی نیاز کننده ادیب است و برای تدریس نوشته شده؛ اما باید توجه داشت که «ادیب» یعنی فارغ التحصیل از ادبیات. بنابراین چنین شخصی نیازی به آموزش ادبیات ندارد.

آری، اگر کتاب آموزشی نبود و محتوا در سطح بالا بود و به دقایق، ظرایف و موارد مورد اختلاف صاحب نظران می پرداخت، شاید چنین عنوانی مناسب می نمود.

۵. رسائل فی الفلسفة و العرفان: «رسائل» بر وزن «فعائل» و غیر منصرف است و هیچ گاه تنوین نمی گیرد.

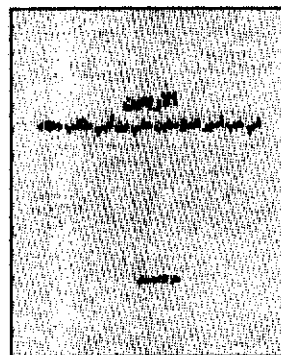
* در این موضوع، نگارنده پیش تر در مجله آینه مهرات (ش ۷-۸) و کتاب ماه هین (ش ۲۶) قلم زده است.

مهم ترین رکن کتاب*

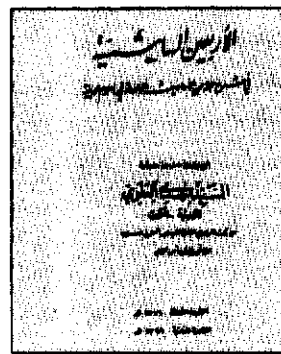
سید حسن فاطمی

نظر به اهمیت عنوان کتاب بر آن شدیم پاره ای از عنوان هایی که در آن ها خطا راه یافته، معرفی کنیم تا رکن اصلی اثر، بیش تر مورد توجه نویسندگان قرار گیرد. اگر چه برخی ایرادات چندان مهم در نظر نیاید، اما وقتی در عنوان کتاب راه می یابند، پراه میت می شوند.

۱. الاربعین فی حب امیر المؤمنین علی بن ابی طالب. این عنوان از جهت ادبی درست نیست؛ زیرا وجهی برای منصوب یا مجرور بودن «الاربعین» وجود ندارد. گویا کلمه «کتاب» از آغاز عنوان افتاده است. چنان که در مقدمه آمده است: «هذا کتاب الاربعین فی حب امیر المؤمنین ...» ظاهراً گیومه می بایست پیش از «کتاب» تایپ می شد.

۲. الاربعین الهاشمیة: چنان که ذیل عنوان قبل گفتیم، این عنوان از جهت ادبی درست نیست.

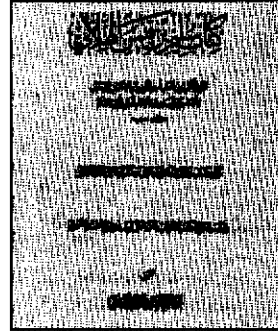

۳. بحوث مع اهل السنة و السلفیة: اولاً «اهل» مضاف الیه و باید مجرور باشد؛ ثانیاً «السنة» نیز مضاف الیه و باید مجرور

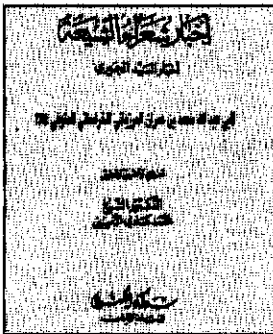
۱۰. فرهنگ جهاد: آن گونه که روی جلد مجله آمده «فرهنگ» با کاف نوشته شده که اشتباه است و باید با گاف نوشته می شد.

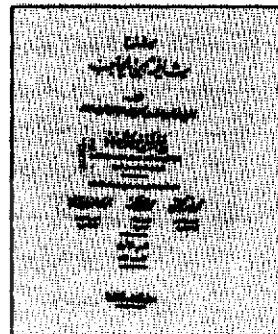
۶. کتاب سلیم بن قیس الهلالی: وجهی برای حذف تنوین از «قیس» وجود ندارد.

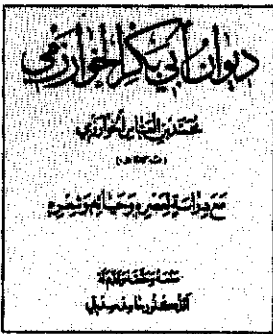
۱۱. اخبار شعراء الشيعة: «شعراء» مضاف الیه است و باید مجرور باشد و جر آن به کسره است.

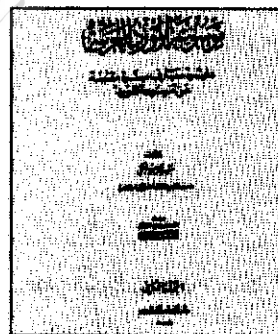
۷. شرح شافية ابن الحاجب: روشن است که «ابن» مضاف الیه و باید مجرور باشد.

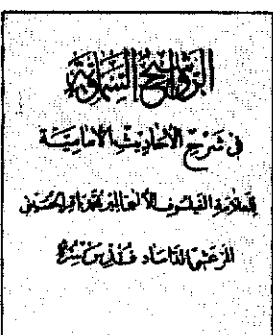
۱۲. دیوان ابی بکر الخوارزمی: واژه «بکر» مضاف الیه و منصرف است و در حالت جر در این جا باید با تنوین باشد.

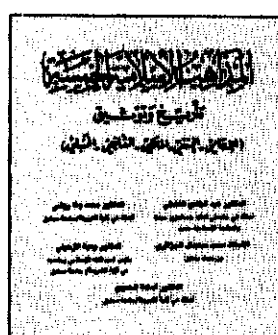
۸. موسوعة المورد العربية: «المورد» مضاف الیه است و باید مجرور باشد.

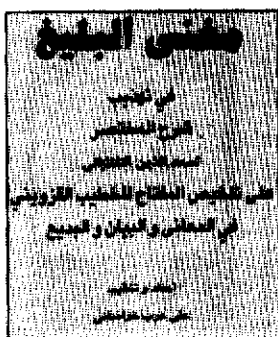
۱۳. الرواشع السماوية: «السماوية» صفت «الرواشع» است و باید در اعراب از آن پیروی کرده و مرفوع باشد.

۹. المذاهب الإسلامية الخمسة: «الخمس» باید از اعراب «المذاهب» پیروی کرده، مرفوع باشد.

۱۷. مغنی البلیغ: کسی که به مرحله ای از آگاهی از علم بلاغت رسیده که به او «بلیغ» اطلاق شود، نیازی به مطالعه این کتاب ندارد.

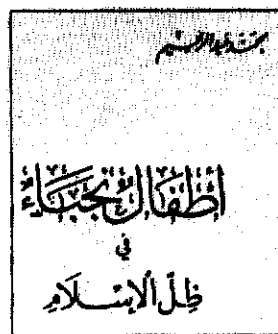
۱۸. ابن تیمیة فی صورته الحقیقیة: «تیمیة» غیر منصرف است و علامت جر آن فتحه است. بنابراین «ابن تیمیة» درست است.

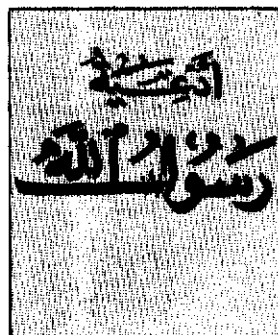
۱۹. ادعیة الامام الحسین (ع): «الامام» مضاف الیه است و باید مجرور باشد.

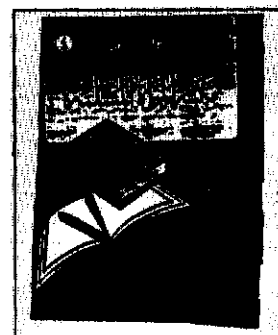
۲۰. اطفال نجباء فی ظل الإسلام: «نجباء» غیر منصرف است و هیچ گاه تنوین نمی گیرد.

۱۴. ادعیة رسول الله: «رسول» مضاف الیه است و باید مجرور باشد.

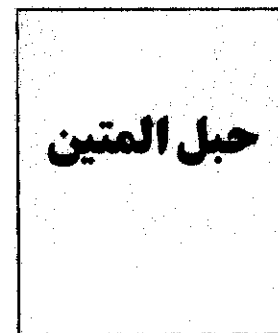

۱۵. دلیل مکتبۃ المرأة المسلمة: «مکتبۃ» مضاف الیه است و باید مجرور باشد.

۱۶. حبل المتین: این رساله با چند رساله دیگر از شیخ بهایی در یک مجلد چاپ شده و روی جلد «حبل المتین» نوشته شده است. از آن جا که صفت و موصوف باید از جهت معرفه و نکره بودن، همانند باشند، می بایست «حبل المتین» نوشته می شد. چنان که شیخ بهایی در مقدمه می نویسد: «سمیته بالحبل المتین...».

اگر این اثر فارسی بود، چنین تسامحی قابل اغماض بود، اما چون به عنوان کتابی عربی به چاپ رسیده است، آوردن الف و لام ضروری است.

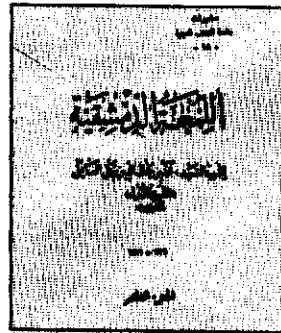
۲۱. تاریخ المکة المکرمه : اولاً هیچ گاه واژه «مکه» الف و لام نمی گیرد؛ ثانیاً «مکه» مضاف الیه است و نباید مرفوع باشد.

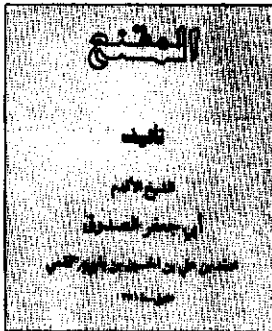
۲۲. گنجُ العرش : اگر عنوان کتاب، فارسی است چرا کلمه «عرش» الف و لام گرفته و به جهت مضاف الیه بودن، مجرور شده است؟ و اگر عنوان، عربی است، حرف گاف در «گنج» نشان دهنده فارسی بودن این کلمه است.

۲۳. اللعة الدمشقية : آوردن این عنوان روی جلد شرح لمعه، مسلماً اشتباه است. اگر متن لمعه بالای صفحه ها چاپ می شد و شرح لمعه در ذیل می آمد، شاید چنین لغزشی قابل اغماض بود؛ در حالی که این گونه نیست. بنابراین می بایست روجلد، «الروضة البهية في شرح اللعة الدمشقية» نوشته می شد و نام شهید ثانی به عنوان نویسنده اثر می آمد.

۲۴. المقنع : شیخ صدوق در مقدمه می نویسد: «سمیته کتاب المقنع». بنابراین کلمه «کتاب» جزء عنوان است اما روی جلد تنها «المقنع» چاپ شده است.

۲۵. اربعین شیخ بهائی : متن کتاب عربی است و باید عنوان آن هم عربی و «اربعین» با الف و لام باشد. اگر بگوییم عنوان عربی است و الف و لام آن در اثر اضافه به نام نویسنده افتاده چند اشکال دیگر پیش می آید: اولاً وجهی برای منصوب یا مجرور بودن «اربعین» نیست و باید با او، جمع بسته شود؛ ثانیاً نون آن در اثر اضافه باید بیفتد؛ ثالثاً «شیخ بهائی» هم باید الف و لام بگیرد.

